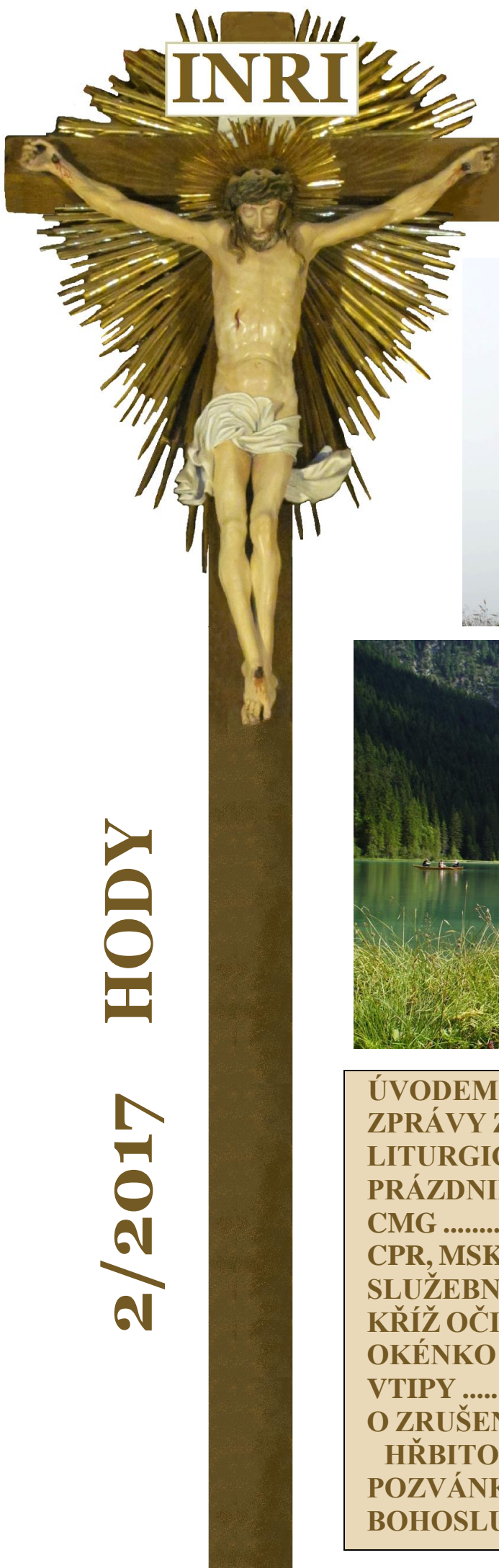

INRI

**ČASOPIS
ŘÍMSKOKATOLICKÉ
FARNOSTI
POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE
V PROSTĚJOVĚ**

**Bože, děkujeme za čas
prázdnin, za krásu
stvoření, za možnost
odpočinku a trávení
času se svými blízkými**

Foto: tábor Alpy 2017,
archiv SHM

2/2017 HODY

ÚVODEM	STR. 2
ZPRÁVY ZE SOUSEDNÍ FARNOSTI	3
LITURGICKÉ DOTÁZKY	4
PRÁZDNINY S SHM	5
CMG	6
CPR, MSKA	7
SLUŽEBNÍCI U OLTÁŘE	8
KŘÍŽ OČIMA DĚTÍ	10
OKÉNKO PRO DĚTI	12
VTIPY	13
O ZRUŠENÍ STARÉHO PROSTĚJOVSKÉHO HŘBITOVA A NAŠICH HODNOTÁCH	14
POZVÁNKY	19
BOHOSLUŽBY O HODECH	20

Milí farníci,

opět se Vám dostává do rukou nové číslo farního časopisu INRI, které vychází u příležitosti prostějovských hodů. Naše farnost na hody slaví jak patrocinium farního kostela Povýšení svatého Kříže spojené se svátkem Povýšení svatého Kříže 14. 9., tak jeho posvěcení 16. 9. Kostel byl posvěcen, přesněji řečeno konsekrován a dedikován 16. 9. 1703. Obojí slavíme liturgicky jako slavnost, jinak řečeno jako neděli. A obě tyto slavnosti jsou pro nás příležitostí k tomu, abychom poprosili Boha o mimořádné milosti, které jsou s nimi spojené, totiž o plnomocné odpustky.

Myslím, že na odpustky pořád docela zapomínáme, a přitom všichni máme co napravovat, je třeba vymazat všechny stopy našich hříchů. Mnozí máme tu zkušenost, že některá naše selhání jsou jako tvrdošíjné fleky, vyčistíme je – požádáme Boha o odpuštění a odpustíme – na chvíli zmizí, ale potom začnou pomalu zase vystupovat na povrch. Ne že bych chtěl vyzývat k nějaké honbě za odpustky, to ani nejde, protože snaha o jejich získání není v podstatě ničím jiným než upřímnou snahou o dobrý křesťanský život. Mít možnost získat odpustky – zahladit stopy svých vlastních hříchů nebo stopy hříchů těch, kdo už zemřeli, je nám ve své částečné nebo plné formě otevřená neustále, základem je chodit pravidelně ke svaté zpovědi a často přistupovat ke svatému přijímání. K samotného získání odpuštění trestu za hříchy, jak je odpustek teologicky definován, je nutný úmysl odpustek získat, pak je třeba vykonat nějaký tzv. odpustkový úkon, těch je opravdu velké množství a jsou různé. Vždy je třeba smířit se s Bohem i s lidmi ve svaté zpovědi, vlastně ke každé svaté zpovědi lze přistupovat s úmyslem, že chci na jejím základě také zahladit stopy svých hříchů, potom co mi budou odpuštěny. Na základě jedné zpovědi je možné získat více odpustků. Je třeba přistoupit ke svatému přijímání a pomodlit se na úmysl Svatého otce, modlitbou na úmysl Svatého otce může být Otčenáš a Zdravas. S jedním odpustkovým úkonem je vždy spojeno jedno svaté přijímání a modlitba na úmysl Svatého otce. Nakonec je třeba nemít zalíbení v žádném hříchu ani v lehkém, to osobně pokládám za nejtěžší z požadavků, kdy tento požadavek je vlastně zároveň cílem celého tohoto našeho snažení a otevírání se uzdravujícímu působení Božímu, a tímto cílem je svatost. 13. 9. odpoledne a 14. 9. po celý den a 15. 9. odpoledne a 16. 9. po celý den je možné získat plnomocné odpustky na základě odpustkového úkonu, kterým je zbožná návštěva kostela Povýšení sv. Kříže a modlitba Otčenáš a Věřím v Boha.

Přeji Vám všem milostiplné prožití obou slavností.

P. Aleš Vrzala

Rekonstrukce petrské fary se rozbíhá

Před rokem, dne 1. 7. 2016, byla salesiánům svěřena farnost sv. Petra a Pavla v Prostějově a zároveň salesiáni k tomuto datu předali farnost Povýšení sv. Kříže v Prostějově diecézi – diecéznímu knězi a prostějovskému děkanovi Aleši Vrzalovi. Během letních prázdnin došlo ke zpracování stavebního záměru rekonstrukce petrské fary. V listopadu 2016 se uskutečnilo setkání na biskupství, kde se rozhodlo, že se fara skutečně zrekonstruuje, a domluvily se základní podmínky rekonstrukce. V prosinci 2016 provinciál salesiánů P. Petr Vaculík pověřil koordinací rekonstrukce petrské fary administrátora petrské farnosti P. Pavla Čápa SDB. Rozběhla se tím větší komunikace mezi olomouckým arcibiskupstvím, salesiánskou provincií a petrskou farností. Během ledna – února 2017 byla vybrána v konkurzu architektka Lenka Vágnerová, která začala zpracovávat projekt rekonstrukce petrské fary. V květnu 2017 se přestěhoval prostějovský děkan P. Aleš Vrzala na faru u kostela Povýšení sv. Kříže, kde do dokončení rekonstrukce petrské fary bydlí také 5 salesiánů (P. Petr Matula, P. Pavel Čáp, P. Antonín Pražan, P. Josef Glogar, P. Pavel Caha).

Od května 2017 začaly na petrské faře pravidelné brigády na vyklízení budovy a přípravě budovy pro předání stavební firmě. Během července a srpna 2017 se vyřizovala potřebná povolení k získání stavebního povolení. Počítáme, že během září – října 2017 by se mohla vybrat stavební firma. Po uzavření smlouvy bude zřejmější termín dokončení rekonstrukce. Předběžně zatím počítáme, že by rekonstrukce petrské fary mohla být dokončena do června 2018.

Celý rok jsme promýšleli a prodiskutovali plány, aby prostor fary byl co nejlépe využit. Počítáme s tím, že přízemí fary by sloužilo pastoraci (farní sál s kuchyní, farní kancelář, klubovna s využitím pro SHM Klub Prostějov i pro farnost, návštěvní místnost, sociální zařízení s šatnou, kaple). V prvním patře bude prostor pro salesiánskou komunitu (4 pokoje, kuchyně s jídelnou a obývacím). Sál v přízemí bude mít verandu, která bude částečně otevřená a částečně zastřešená. Bude upraven také vchod na faru z ulice Lidické. Návrh rekonstrukce petrské fary je ke zhlédnutí ve vývěsce kostela sv. Petra a Pavla a ve vývěsce kostela Povýšení sv. Kříže v Prostějově.

Aktuální informace o rekonstrukci petrské fary vám rád sdělí P. Pavel Čáp SDB (tel. : 732 656 997).

Děkujeme všem brigádníkům, dobrodincům a všem, kdo se za toto dílo modlí.

P. Petr Matula SDB, ředitel salesiánské komunity v Prostějově

LITURGICKÉ DOTÁZKY

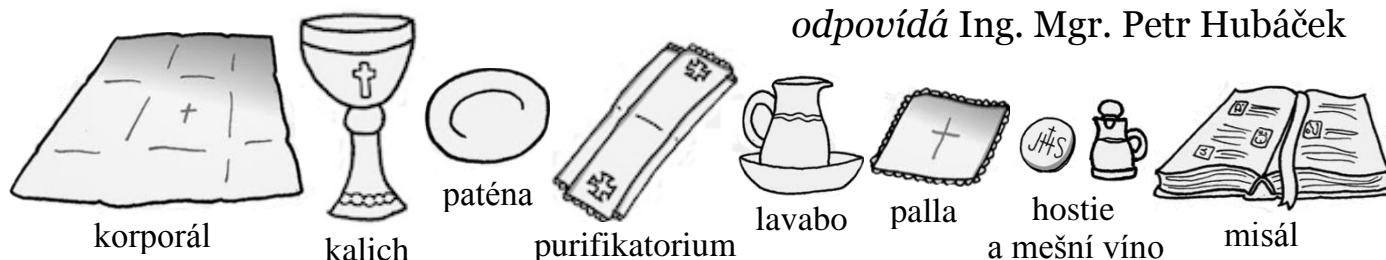
Co si kněz bere s sebou, když jde sloužit mši sv. v přírodě?

Především je třeba si uvědomit, že řádným prostorem pro sloužení mše sv. je kostel, tam kde kostel není, jiné vhodné místo, které je důstojné tak velkého tajemství. Dále je třeba, aby i věci používané k bohoslužbě byly skutečně důstojné a krásné, a aby byly znamením a symbolem vyšších skutečností. Mimo posvátné místo, zvláště jde-li o ojedinělé případy, může být eucharistie slavena i na vhodném stole, na němž ovšem musí být vždy *ubrus* a *korporál*. (Tolik Všeobecné pokyny k Římskému misálu čl. 253 a 260 - zkráceno). Nutno ještě předeslat, že souhlas ke slavení mše sv. mimo řádný liturgický prostor uděluje příslušný ordinář, v případě olomoucké arcidiecéze olomoucký arcibiskup. Na dobu letních prázdnin tak činí obecným povolením pro všechny tábory.

Z výše uvedeného vyplývá, že kněz musí s sebou vzít, popř. zajistit, aby byl k dispozici (buť prostý, ale čistý) ubrus, a nejspíše již sám si donese korporál. Dále je k bohoslužbě vyžadován *kříž* a *nejméně 2 svíce*. Obojí se staví - klade na oltář nebo vedle něj. *Kalich*, má být z ušlechtilého netříštivého a tekutinu nevsakujícího materiálu, obdobně i *paténa* – miska. Kalich a paténu je třeba ještě doplnit o *purifikatorium*, popř. o tzv. *lavabo*, v případě očekávaného většího výskytu hmyzu i o tzv. *pallu*. To vše často kněží mívají v tzv. eucharistickém kufříku, který často dostávají jako dar při své primici. Chybějící *konvičky* by se snad daly nahradit čistými, vkusně vyhlížejícími skleničkami. Samozřejmě, že si kněz musí vzít *hostie* a tzv. *mešní víno*, *misál*, *lekcionář* a *knihu se zpěvy* – dnes pohodlně přenosné ve formě jedné knihy, tzv. Misálu na každý den z Karmelitánského nakladatelství. Opomenout by rovněž neměl ani základní paramenta, tj. *albu*, *štólu* a *ornát*.

odpovídá Ing. Mgr. Petr Hubáček

Zootopia

(8. - 15. 7. 2017, chata U Sluníčka v Jeseníkách)

Druhý týden v červenci 29 dobrovolníků z Prostějova a okolí podstoupilo základní výcvik, aby ve městě Zootopia nastoupili jako policisté a mohli zde udržovat pořádek. Náročným dvoudenním výcvikem nakonec prošli všichni a složili policejní slib. První den jejich práce jim byl uložen důležitý úkol rozdávat pokuty špatně parkujícím obyvatelům města. Během jejich první služby se jim dokonce podařilo odhalit zlodějskou lasičku, která kradla v zelinářství cibulky rostlin. V průběhu dne se setkávají s králičicí Judy a jejím přítelem lišákem Nickem, kteří se snaží vyřešit záhadu mizejících zvířat. Jejich pátrání je zavede na různá místa Zootopie jako je zvířecí farma U Stromovouse, pramen Kyselky, nebo kostel a rybník ve Světlé Hoře. Vše vrcholí nočním zatčením starosty Lvího srdce, který všechna ztracená zvířata unesl, protože zdivočela a chtěl je ukrýt před veřejností. I když to vypadalo jako konec případu, tak strážníci spolu s Judy a Nickem zjistili, že za vším stály ovce, které všechna zvířata nakazily látkou z cibulek rostliny zvanou Noční vřešťan, která způsobovala zdivočení. Všichni pachatelé včetně místostarostky Skopové byli zatčeni. Zdivočelá zvířata byla vyléčena a mohla se vrátit zpět ke svým rodinám.

Když zrovna nováčci nebyli ve službě, užívali si bazénu, trampolíny, skluzavky, výroby polštářů, odznaků, náramků, hráli míčové a deskové hry a vyzkoušeli si uvařit sami oběd na ohni. Každý policista mohl ve volném čase plnit Lišáky (rostlin, mlčenlivosti, zdatnosti, ekologie apod.), díky kterým rostl po služebním žebříčku směrem nahoru. Rovněž proběhly zvířecí Olympijské hry, kde se vyzkoušela fyzická a psychická zdatnost nováčků při plnění různorodých úkolů. Ti nejlepší byli odměněni pěknou knížkou. Týdenní dobrodružství skončilo hostinou a tancem všech obyvatel města Zootopia.

Z města Zootopia zdraví

náčelník Bogo
(Michal 'Rajťa' Reiter)

25 let trvání církevního gymnázia v Prostějově

Dne 15. září 2017 oslavíme 25. výročí trvání Cyrilometodějského gymnázia, které bylo postupně rozšířeno nejprve o mateřskou a posléze i o základní školu. Oslavy budou zahájeny slavnostní mší svatou v chrámu Povýšení sv. Kříže, kterou bude celebrovat Mons. Josef Hrdlička. Pro tuto příležitost jsme pro naše žáky, studenty, ale i pro širokou veřejnost připravili komponovaný pořad na náměstí T. G. Masaryka v Prostějově, kde vystoupí členové zájmových kroužků s ukázkami ze své činnosti. Pro děti budou připraveny zábavné aktivity a soutěže. Naše škola, která je tu již čtvrt století, si klade za cíl nejen poskytnout kvalitní vzdělání dětem rodičů, kteří vychovávají děti v křesťanském duchu, ale chce rovněž rozvíjet schopnosti a dovednosti každého žáka v programu osobnostního rozvoje, který je zakomponován do ŠVP Doopravdy.

Děkujeme všem, kteří se o vznik církevní školy v Prostějově tehdy před dvaceti pěti lety zasloužili a kteří školu dále posouvali a posouvají.

Nový školní rok 2017/2018 a noví členové pedagogického sboru

Od září 2017 se řady našich vyučujících rozšířily o nové kolegyně – Mgr. Janu Růžičkovou (matematika, dějepis), Mgr. Jolanu Lucovou (anglický jazyk) a Mgr. Markétu Bobálovou – sestra Alberta (anglický jazyk).

šestáci na Rajske zahradě při zážitkové hře

Do 6. ročníku základní školy letos nastoupilo 25 žáků nejen z Prostějova, ale i z okolních obcí. Stále ještě je 5 míst volných, formou přestupu je možné ještě i během září zájemcům vyhovět. Informace Vám podá ředitel, Mgr. Polcer, nebo kancelář školy.

Kurz efektivního rodičovství

Kurz tvoří osm dvouhodinových setkání zaměřených na výchovu k odpovědnosti a samostatnosti. Je zaměřen především na praktický nácvik správné komunikace, založené na porozumění, povzbuzování a na řešení konfliktů.

Termíny: 3. 10., 10. 10., 17. 10., 24. 10., 7. 11., 14. 11., 21. 11. a 28. 11., vždy v úterý od 17.00 do 19.30 hod.

Přednášející Bc. Marcela Kořenková je terapeutkou v oblasti rodičovského poradenství. V průběhu kurzu nabízíme hlídání dětí.

Babi, dědo, pojed' se mnou

Víkendový pobyt pro prarodiče s vnoučaty zaměřený na prohloubení vztahu a posílení vzájemné důvěry a pochopení proběhne 22.-24. 9. 2017. Bude zajištěno ubytování s plnou penzí v penzionu Brněnka ve Velkých Losinách.

kontakty: cprpv@seznam.cz tel. 731 626 126 (Mgr. Jitka Havlíčková)

nám. J. V. Sládka 2, 796 04 Prostějov-Krasice <http://www.prostejov.dcpr.cz/>

MORAVSKO-SLEZSKÁ KŘESŤANSKÁ AKADEMIE

Na podzimní semestr jsme připravili program, který je určen nejširší veřejnosti.

20. září 2017 bude přednášet odborná pracovnice Muzea Prostějovska Mgr. Hana Čižmářová na téma "**Keltské obchodní a výrobní centrum v Němčicích nad Hanou**". Archeologické objevy v této lokalitě jsou velmi významné nejen pro lokaci Keltů na Prostějovsku, ale mají celorepublikový význam pro doplnění informací o životě na našem území před příchodem Slovanů.

18. října 2017 přijede do Prostějova odborná asistentka z Masarykovy univerzity v Brně PhDr. Jiřina Štouračová, která pohovoří na vysoce aktuální téma: "**Stýkání a potýkání křesťanství s islámem**". O hrozbě islámu často slyšíme v našich sdělovacích prostředcích, a tak se těšíme na názor vědecké pracovnice.

Obě přednášky se jako tradičně budou konat v přednáškovém sále Cyrilometodějského gymnázia, Komenského ul. č.17, vždy v 17.30 hod. Zve výbor MSKA.

Karel Kotyza

Při představování různých společenství fungujících ve farnosti se dnes dostáváme k ministrantům, jejichž služba u oltáře je jistě velmi důležitá. Proto jsme položily několik otázek otci Pavlu Cahovi, který má ministranty na starost.

Služebníci u oltáře

1. **Můžete nám popsat, kdy a kde se konají pravidelné ministrantské schůzky, jak probíhají a pro koho jsou určené?**

Ministranti se setkávali ve středu od 16.30 do 17.30 na faře, v kostele a také na farních zahradách. Většinou chodili mladší kluci (6-12 let). Společně s vedoucími ministrantů (Jan Kapounek, Václav Lízner a Petr Kleveta) jsme připravili jednoduchý program. Důležité bylo, že společně prožili chvíle při modlitbě, hrách a práci... Zásadní věcí pro obě prostě-

jovské farnosti je, aby vedení ministrantů postupně přebírali starší ministranti. Prosím o modlitbu na tento úmysl.

2. **Plánujete v novém školním roce na schůzkách nějaké změny?**

Rád bych, aby se ministranti setkávali v pátek odpoledne. Starší kluci by měli jednou za 3 měsíce výlet do blízké farnosti, aby se setkali s místními ministranty. Plánujeme zajet do Pivína, Vřesovic, Smržic, Vrahovic... Také společná drobná práce v rámci schůzky by byla potřebná.

3. **Setkáváte se s ministranty i jinde než na schůzkách a mších?**

Letos proběhl opět pěkný ministrantský tábor pro mladší ministranty na Staré Vodě. Fotky si můžete prohlédnout na webu klubu SHM Prostějov (www.shmpv.cz). Pod vedením několika tatínek - ministrantů proběhlo o víkendu v lednu lyžování v Jeseníkách. V červnu jsme navštívili ministranty v Kostelci na Hané.

4. **Co je podle Vás to nejdůležitější, co by si ministranti ze své služby u oltáře měli přenést do každodenního života?**

Služba ministranta vede ke spolupráci na společném díle. Má vliv na to, že je třeba se připravit na svátky. Také se postupně učí přejímat zodpovědnost za věci v kostele a ve farnosti. Myslím, že každý z nás může dát najevo, že si jejich služby vážíme.

5. Pomohla Vám služba u oltáře při přijímání povolání ke kněžství?

Když jsem měl 11 let, začal jsme ministrovat spolu se svým starším bratrem v kostele Milosrdných bratří v Brně. Zažili jsme pěkné chvíle nejen u oltáře, v sakristii, ale i také u snídaně u sester vincentek, které nás tam s knězem a ostatními velkoryse pozvaly na snídani. Cítili jsme se tam dobře. Myslím, že je velmi důležité, jaká je atmosféra mezi všemi, kteří se pohybují v sakristii a připravují bohoslužbu. Navzájem se znát, srdečnost, radostnost, pochvala - to vše má dobrý vliv na růst povolání. Myslím, že zde mnozí máme určité rezervy.

6. Máte nějakou vzpomínku z doby, kdy jste sám ministroval?

Rád na to období vzpomínám. Ve farnosti na Starém Brně jsme měli větší skupinku ministrantů. Setkávali jsme se také při výletech, hráli jsem společně fotbal, lední hokej na hřišti venku. Společné nácviky před Velikonocemi, kdy se připravovala bohoslužba, byly také silné. U nás se ještě dlouho, do roku 1996 slavila mše svatá u oltáře zády lidu.

7. Kdy je, podle Vás, nejlepší věk, aby dítě začalo ministrovat?

Ve farnostech bývá praxe různá. Většinou je dobré začít, když bývá zájem u kluků, kolem 6 let, kdy začnou chodit do školy. I později je dobré pozvat kluky k oltáři ke službě ministrantů, aby se zapojili.

8. Máte nějaký vzkaz pro kluky, kteří váhají, jestli mají ministrovat?

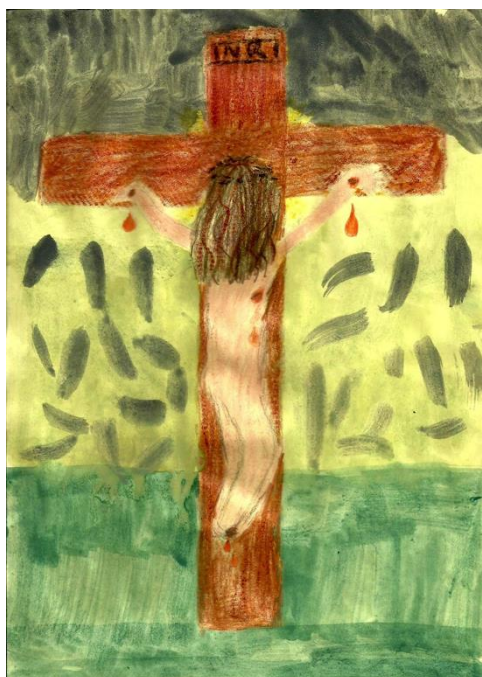
Především ať přijdou v pátek 22. 9. v 16.00 na první setkání na faře.

za rozhovor děkují Petra Vybíralová a Renata Plenařová

momentky z letošního ministrantského tábora

František Benda

Editka
Castellar

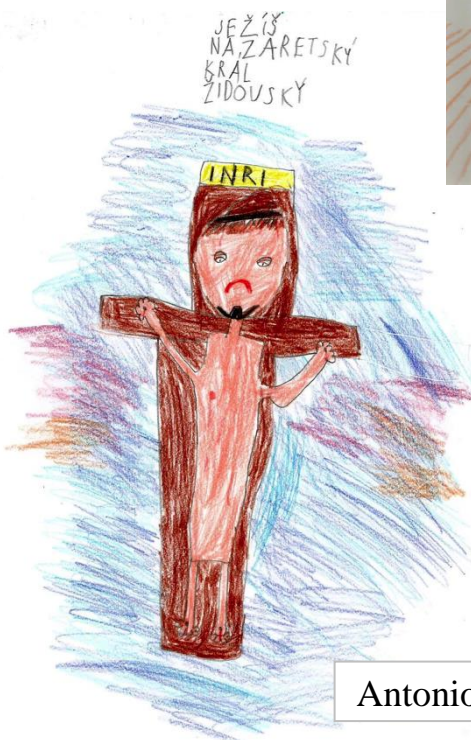
Tadeášek
Ovčáček

Jonáš
Táborský

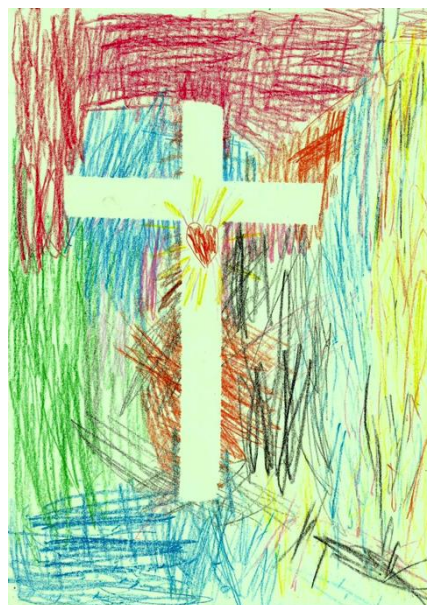
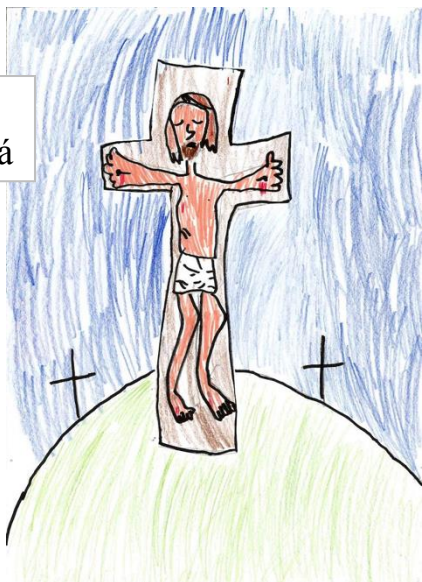

Nikolka
Kadlecová

Antonio Castellar

Anetka
Kadlecová

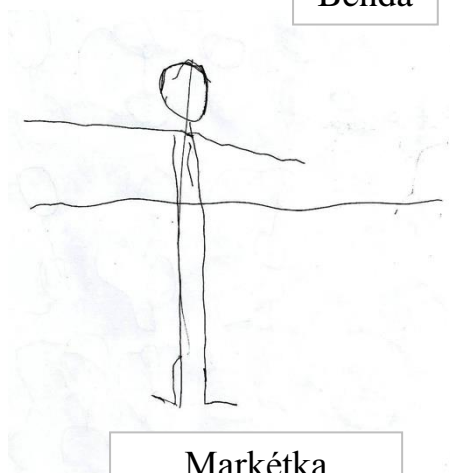

Ondra
Benda

Klárka
Odleváková

Jindra
Benda

Markétka
Schneeweissová

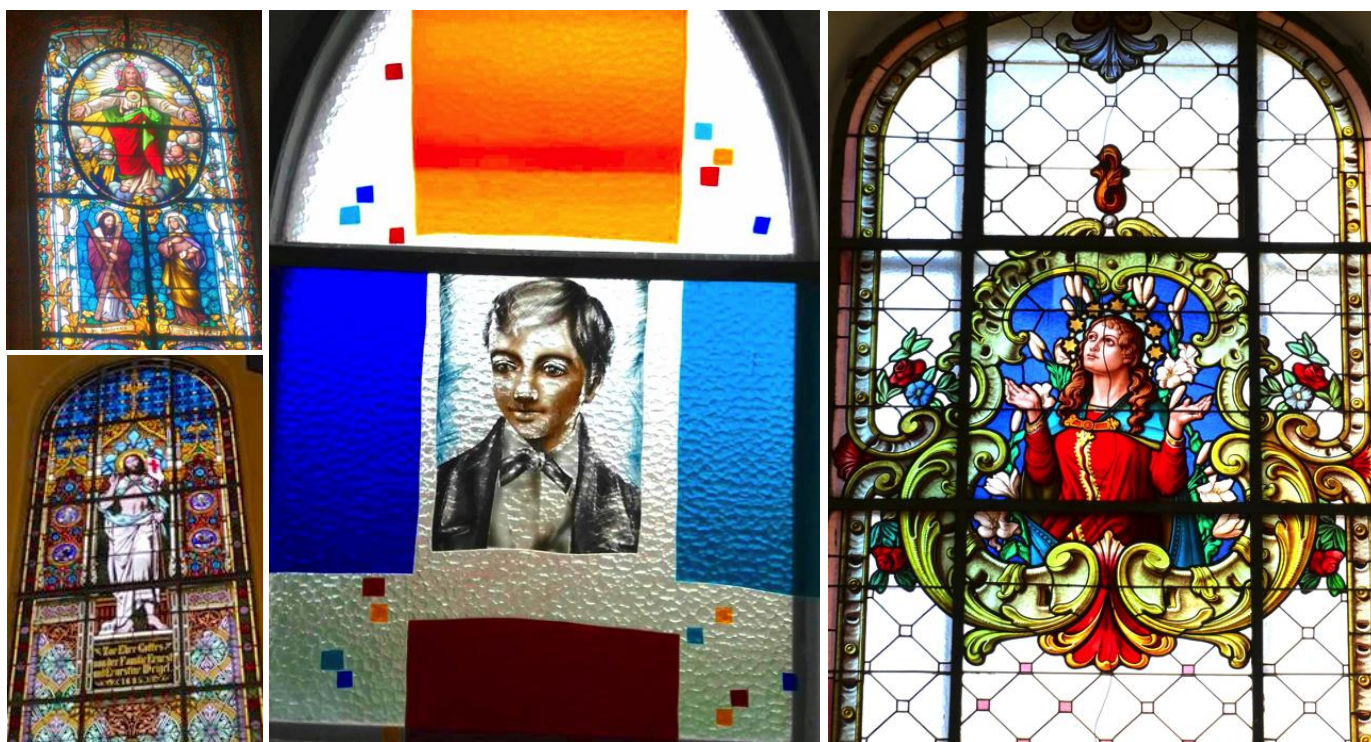
Alenka Plenařová

Lucka Plenařová

Milé děti,
moc vám všem děkujeme za obrázky Pána Ježíše na kříži, které jste donesly do minulé soutěže. Všechny nás moc potěšily. A jaké téma pro vás máme tentokrát? Prohlédněte si obrázky vitráží z prostějovských kostelů, zkuste je přiřadit, kam patří, a namalujte nám, jaké okno/vitráž by se líbilo v kostele vám. Jak vidíte, na vitrážích se většinou objevuje Ježíš, Panna Maria a nebo ostatní svatí, ale nemusí tomu tak být vždycky... Podepsané obrázky můžete buď donést v neděli 1. 10. na mši v 9.00 do kostela svatých Cyrila a Metoděje, nebo je můžete nejpozději do stejného data hodit do schránky na faře. Na všechny obrázky se těšíme!

Renata Plenařová a Petra Vybíralová

- a) sv. Josefa dělníka (Krasice)
- b) sv. Jana Nepomuckého (U milosrdných)
- c) Povýšení sv. Kříže
- d) sv. Cyrila a Metoděje

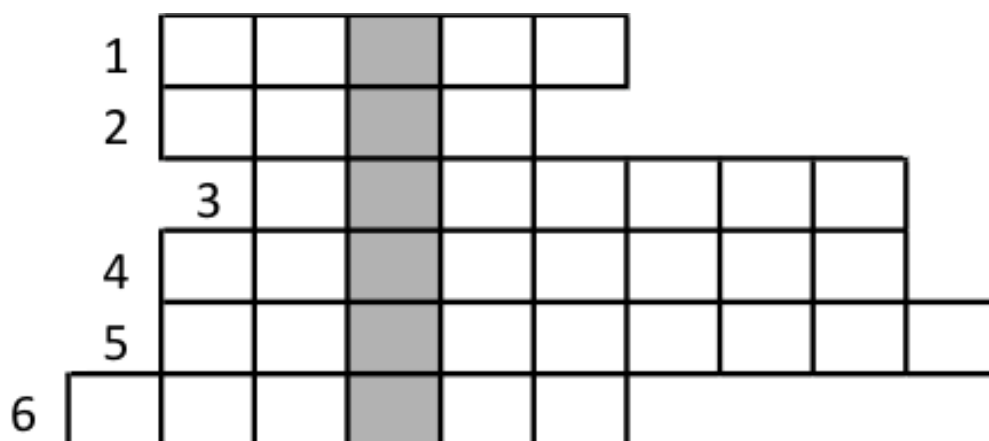
Správné řešení naleznete ve svých kostelích 😊

Křížovka

Do křížovky vepiš správně tato slova:

KONKLÁVE, MISÁL, NUNCIUS, PACIFIKÁL, PALA, PATENA

1. kniha s texty mše sv.
2. čtverec vyztužené látky pro zakrytí kalichu
3. diplomatický zástupce Vatikánu
4. shromáždění kardinálů k volbě papeže
5. malý samostatně stojící kříž
6. nádoba miskovitého tvaru pro proměňování

„Měj odvalu jako _ _ _ _ _ , navzdory všemu trápení vychází každé ráno.“

VTIPY

Děti měly napsat slohovou práci na téma prázdniny:

Když jsme byli na dovolené v Bulharsku, tak táta říkal, že u nás prší levněji.

Italština z řeči patří k řeči rychlé.

Vesuv není tak vysoký jako Mont Blanc, protože kouří.

Gobelín je koberec na chůzi po stěnách.

Domy na Slovácku jsou pestře vybílené.

Na severu Evropy jsou populární noci.

Tatry jsou tak velké, že je jich hodně i v Polsku.

V tropických zemích vám často hrozí různá nebezpečí. To takhle sedíte u Nilu, cachtáte si nohy a za chvíli vidíte, že nemáte co cachtat.

ze starších čísel časopisu Nezbeda vybrala Marie Schneeweissová

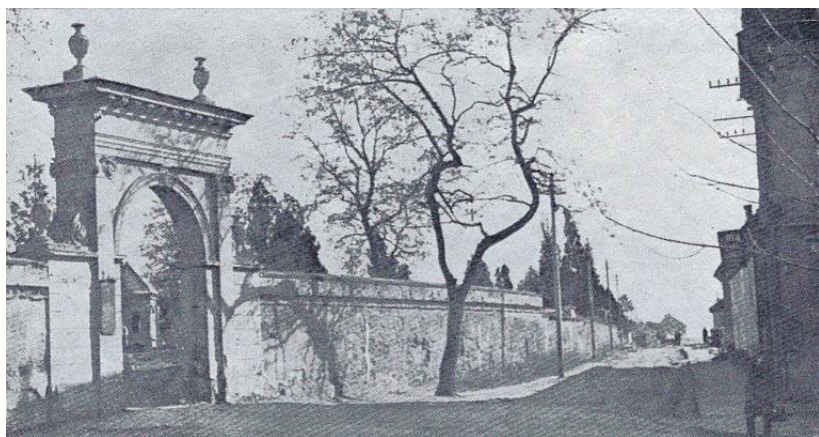
O ZRUŠENÍ STARÉHO PROSTĚJOVSKÉHO HŘBITOVA A NAŠICH HODNOTÁCH

Snahy o rehabilitaci starého židovského hřbitova ve Studentské ulici bývají zpochybňovány otázkou, proč by k něčemu takovému mělo dojít, když nedaleký křesťanský hřbitov u kostela sv. Petra a Pavla byl bez problémů ve stejné době také zrušen. Pokud má toto tvrzení ospravedlnit naši nechuť k rehabilitaci židovského hřbitova, tak má své slabiny.

Hledání dohody o veřejném zájmu

Na území města Prostějova existovalo několik míst, kde se v minulosti pohřbívalo (Římský dvůr u farního kostela Povýšení sv. Kříže, v kapli Nejsvětější Trojice, v kryptách pod kostely Povýšení sv. Kříže, sv. Barbory, sv. Jana Nepomuckého. Dále to byl morový hřbitov u kaple sv. Anny a řádový hřbitov v areálu kláštera Milosrdných bratří). Pohřbívání v kryptách kostelů a zřizování hřbitovů uvnitř měst zakázal císař Josef II. svým patentem z 20. února 1784. Do té doby mohli být mrtví mezi živými. Pochovávali se tam, kde se živí nejvíce scházeli, tj. v kostelích nebo na hřbitovech u kostela.

Vedle těchto hřbitovů pro občany křesťanského vyznání existovaly v minulosti v Prostějově i tři hřbitovy pro občany židovského vyznání. Nejstarší se nacházel v hradebním příkopu mezi Plumlovskou a Brněnskou bránou. Po jeho zrušení v roce 1801 byl zřízen druhý židovský hřbitov v sousedství starého křesťanského hřbitova u kostela sv. Petra a Pavla (tento křesťanský hřbitov byl totiž v minulosti dvakrát rozšířen. V roce 1822 o dvě měřice pole - tato část byla 13. dubna 1823 posvěcena - a později v roce 1860 byl znovu rozšířen o další část, která zůstala ve vlastnictví města Prostějova).

Před koncem 19. století se díky rozrůstání a rozvoji města ocitl hřbitov u sv. Petra a Pavla, dříve daleko za hradbami, uprostřed městské zástavby a nebylo možné ho dále rozšiřovat. Proto městská rada řešila otázku zřízení nového hřbitova na dostatečně velkém pozemku ve větší vzdálenosti od centra města. Byla vybrána lokalita „Pod Žešovským kopcem.“ Nový hřbitov byl otevřen v roce 1900 a na

starém hřbitově se přestalo pohřbívat. Poslední pohřbenou osobou na tomto hřbitově byla Žofie Doleželová z Plumlovské ulice (30. června 1900). Postupně došlo k exhumaci ostatků všech hrobních míst. Rodiny pochovaných měly možnost přenést ostatky svých zemřelých včetně náhrobků na nový městský hřbitov. Kosti kněží, kteří byli pohřbíváni v blízkosti kostela, byly rovněž vykopány a znovu pohřbeny s liturgií k tomu určenou. Ostatky, ke kterým se již nikdo nehlásil, byly pietně uloženy s požehnáním církve do hromadných hrobů. Také židovská obec zakoupila v té době pozemky v sousedství nového hřbitova pod Žešovským kopcem a postupně se zde začalo pohřbívat. K exhumaci pochovaných na hřbitově poblíž zrušeného křesťanského hřbitova na základě jejich náboženských zvyklostí nedošlo a ani je k tomu nikdo nevybízěl.

Po vzniku samostatného československého státu řešila prostějovská městská rada otázku využití místa po zrušeném hřbitovu u sv. Petra a Pavla. V roce 1919 se obrátila na farní úřad s návrhem, aby vzhledem k velkému nedostatku veřejných sadů v Prostějově požádal olomouckou konsistoř o povolení, aby mohlo být místo po zrušeném hřbitově využito ke zřízení městského sadu. Tento požadavek na přeměnu hřbitova ve veřejný sad zopakovala městská rada o tři roky později, dopisem adresovaným Důstojné arcibiskupské konsistoři v Olomouci. Starosta Stanislav Manhard svou žádost, datovanou 17. června 1922, doplňuje slovy: *„Podepsaná městská rada je toho mínění, že city obyvatelstva, které mělo své předky na půdě tohoto hřbitova pohřbeny, byly by nepříjemně dotčeny, kdyby s tímto místem bylo jinak naloženo, než městská rada navrhuje a naopak že by obyvatelstvo úplně souhlasilo s tím, aby se místa tohoto pietním způsobem použilo k účelu všeobecně prospěšnému.“*

Také výbor prostějovského Přírodovědeckého klubu, jehož předsedou byl známý kulturní pracovník a ředitel prostějovské nemocnice Dr. Jaroslav Mathon, navrhl městské radě, aby sady, které hodlá zřídit na části starého křesťanského hřbitova, nebyly běžným parkem, ale botanickou zahradou.

Jednání s církevními orgány trvala až do roku 1930, kdy došlo k dohodě uspokojující obě strany. Podle ní si prostějovský farní úřad ponechal část pozemků na stavbu fary a případné rozšíření kostela. Zbylou plochu o výměře 7. 689 m² odstoupil městu za cenu 99. 957 Kč. Za tento obnos měla být u kostela sv. Petra a Pavla postavena fara. Kupní smlouva byla uzavřena až na podzim 1932, protože bylo nutno získat ještě schválení ministerstva školství a národní osvěty a dohodnout se s památkovým úřadem na stržení staré hřbitovní zdi a brány a na podobě nového

ohrazení kostela a botanické zahrady. Dne 2. prosince 1932 byla kupní smlouva schválena Okresním úřadem a počátkem roku 1933 se mohlo začít se stavebními pracemi.

Rozbitá stará Boží muka

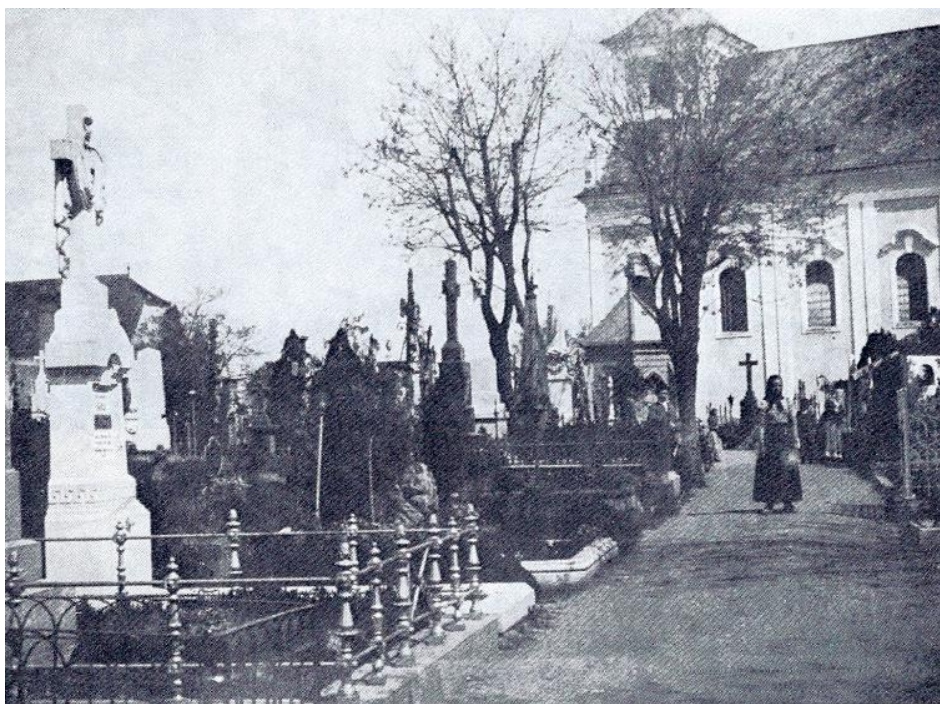
Na jaře 1933 byl hřbitov rozdělen na tři části: stromový sad, farní pozemek a botanickou zahradu. V první části u kostela sv. Petra a Pavla byl upraven nákladem města stromový sad, „*v němž vedle ponechaných starých stromů budou vysázeny zajímavé stromy a křoviny, domácí i cizí... V sadě zůstane stará gotická kaplička, bývalý náhrobek, která se vhodně upraví; stará Boží muka byla bohužel nešetrností dělníků při úpravě sadu povalena a rozbořena. Přední zeď podél celého hřbitova i s branou byla ovšem zbořena – bylať již velmi chatrná – a okraje hřbitova bylo použito na rozšíření ulice Lazaretů; nový okraj sadů byl ohrazen zděnou podezdívkou, na níž se postaví drátěný plot. Na jižním konci parku probírá se půda hřbitovní na příčné ulici, která bude spojovat ulici Mezi zahradami s ulicí Dolní...Ve středu bývalého hřbitova staví se právě budova druhé fary, kterou památkový úřad nedovolil stavěti hned u kostela, protože by prý vadila pohledu na kostel. V zadní části hřbitova, jež je od příští farní zahrady oddělena novou zdí, zřizuje se botanická zahrada. Pozemek byl prací městského zahradnictví srovnán, upraven a podle návrhu městského zahradníka p. Fr. Havránka velmi vhodně a účelně rozdělen.“*

Nalezené kosti byly pietně pohřbívány

Když se půda hřbitova srovnávala a u krajů probírala, narazili dělníci znovu na staré hroby, na které se po roce 1900 nepřišlo. Kosti z nich byly pečlivě vybírány a ukládány do společných hrobů. „*Po každé, když byl nový hrob kostmi naplněn, bylo to oznámeno farnímu úřadu, jenž všechny kosti ve společném hrobě církevním obřadem vykropoval a dal znova zemí zakrýti.*“ Městská rada nařídila přísný dozor, aby všechny kosti byly pečlivě vybrány a znova pohřbeny.

„*Farní úřad prohlašuje tedy, že bylo zařízeno všechno, aby kosti dávných našich předků byly pozorně sesbírány, šetrně uloženy, vykropeny a uctivě pohřbeny. Jestliže však přesto uličnictvím mládeže nebo nedopatřením dělníků nějaká kost byla pohozena nebo s hlínou jinam vyvezena, není to vina ani farního úřadu, jemuž hřbitov již nenáleží, ani městské rady, jejíhož nařízení se nedbalo, nýbrž vina těch, kdož neměli buď šetrné úcty, nebo náležité pozornosti k ostatkům v Pánu zesnulých. Bylo však povinností každého, kdo nějakou nesprávnost*

zpozoroval, aby to místo nemístného posuzování nebo zbytečného pohoršování oznámil na příslušných místech, aby se stala náprava a podobné přehmaty aby přestaly... Na hrobech bývalých našich předků bude nyní sad, botanická zahrada a farní budova, místa, kde porostou stromy, keře a jiné rostliny Boží, kde bude ptactvo zpívat a kde se budou projednávat i duchovní potřeby věřících. Budou to místa zajisté čestná, jež budou s úmysly dobrými navštěvována a na nich všichni v Pánu zesnulí budou moci spáti dále v klidu a pokoji svůj poslední sen...” (citace z článku hřbitovního kněze P. Františka Starého – Farní věstník, ročník 1933).

... a bez náhrobků

starý křesťanský hřbitov s náhrobky

Respekt k sobě i těm druhým

Proměna starého křesťanského hřbitova v park a botanickou zahradu probíhala dlouho a s respektem k náboženským zvyklostem katolické církve a věřících občanů města. V případě starého židovského hřbitova o podobném procesu v žádném případě nemůže být řeč. S ohledem na rozdílné náboženské zvyklosti prostějovská židovská obec se zrušením svého hřbitova nesouhlasila ani na počátku nacistické okupace, kdy se některým lidem v Prostějově zdála doba s ohledem na protizidovskou politiku příhodná pro získání pozemku pro „mládež“. Židovský hřbitov začal být likvidován až poté, co jej město v roce 1943 koupilo od nacistické

organizace, která vlastnila arizovaný židovský majetek. Náhrobky byly rozebrány nebo rozprodány, v části hřbitova byly zřízeny protiletcké zákopy. Ani po roce 1945 město nevyslyšelo žádosti zdecimované prostějovské židovské obce, že chce z náboženských důvodů starý hřbitov vrátit. Za komunismu se na židovských hrobech lidé veselili na kolotočích, jak zaznamenal jeden místopisec, bylo zde cvičiště, dílny. Na počátku 70. let zde při stavbě školy vznikl park a parkoviště. Hrobovými místy byly položeny různé sítě.

Ano, nikdo z těch, kteří dnes sedí na prostějovské radnici, tuto situaci nezavinil. Brání-li však představitelé města morální nápravě tohoto stavu, odmítají-li brát v potaz historické souvislosti a ostudnost procesu likvidace starého židovského hřbitova, nevědomky tak navazují myšlenkově na smutné kapitoly prostějovských dějin. Naši současní radní by si měli uvědomit, že město dluží židovské komunitě minimálně stejný respekt, s jakým před sto lety jednali jejich předchůdci s katolickou církví.

„*Chceme, aby se děti dostaly bezpečně do školy...*“ zní často od některých představitelů města. Chce snad někdo z židovské strany, aby tomu tak nebylo? Platné normy ani jiný, než bezpečný přístup do školy nepřipouštějí. Toto tvrzení však podprahově vnucuje domněnku, že jiná možnost, než chodit sedmi cestami vybudovanými všemi směry přes hřbitov prostě není... Jenže, to není pravda. Spíše je pravdou, že není vůle. Uvědomme si, že Židé byli našimi spoluobčany několik století a zasloužili se také o rozvoj města, jeho řemesel, textilního průmyslu a obchodu. Město se může pyšnit několika světově uznávanými osobnostmi prostějovské židovské obce. Nedávno jsme si připomněli transporty prostějovských Židů do Terezína v červnu roku 1942 a jejich následnou likvidaci v nacistických koncentračních táborech. Během holocaustu nacisté vyvraždili celou komunitu prostějovských Židů až na několik jedinců, kteří se po válce vrátili. Nezaslouží si tito naši bývalí spoluobčané alespoň trochu naší úcty? Ale není-li vůle, volí se jako argument jakákoli myšlenka, která nás právě napadne. Třeba ta, že starý křesťanský hřbitov byl také zrušen. Kdo by pátral po tom, jak to tehdy vlastně bylo?

PhDr. Karel Kavička

Literatura: Dopis starosty Manharda ze dne 17. června 1922, SOKA Prostějov; Kavička, Karel: Prostějov, Farní kostel sv. Petra a Pavla, Historická společnost Starý Velehrad se sídlem na Velehradě, 2004; Kavička, Karel: Prostějov, Filiální kostel sv. Cyrila a Metoděje, Historická společnost Starý Velehrad se sídlem na Velehradě, 2009; Klenovský, Jaroslav: Židovské město v Prostějově, Museum v Prostějově, Prostějov 1977; Miloš, Kvapil: 100 let městského hřbitova v Prostějově, TS města Prostějova, Prostějov 2000; Rusňáková. M., 40 let prostějovské botanické zahrady, Štafeta 1973; Starý, František: Městský hřbitov v Prostějově, Prostějov 1931; Starý, František: Prostějovský farní věstník, 1931, 1933.

Zdroj fotografií: křesťanský hřbitov - Prostějov v proměnách staletí, vydáno v roce 1994: Městský úřad v Prostějově, Muzeum Prostějovska v Prostějově, Státní okresní archiv v Prostějově. židovský hřbitov - Státní okresní archiv Prostějov

POZVÁNKY

* V galerii Cyril můžete zhlédnout do 24. 9. výstavu **POPPINS LIGHT** autorů Kateřiny Holé a Davida Fesla, studentů Akademie výtvarných umění v Praze. Otevřeno je každou neděli od 10 do 11 hod., jindy po domluvě na 728 341 231.

* **13. 9. v 18 hod.** se uskuteční v kostele sv. Cyrila a Metoděje koncert Karla Kekéšihho a jeho hosta **Tvá láska je můj chrám**, který pořádá farnost Povýšení sv. Kříže pod záštitou paní primátorky RNDr. Aleny Raškové. Na programu budou skladby J. S. Bacha, A. Dvořáka, G. F. Händela, F. Mendelssohn-Bartoldyho a další.

* **23. 9. v 17 hod.** zazní **Cembalový koncert** v Paxu u kostela sv. Cyrila a Metoděje, vystoupí Ondřej Mucha (cembalo) a Ivana Machová (flétna).

* **27. 9. v 18 hod.** vernisáží v galerii Cyril zahájí svou výstavu Miloš Karásek, dílo nese název **Ze Země Do Nebe, Z Nebe Do Tebe**. Téhož dne od **19 hod.** (po vernisáži) můžete posedět v Paxu a zaposlouchat se do alikvotní hudby skupiny **RAMIVANA**.

* Na svátek sv. Václava **28. 9.** proběhnou **komentované prohlídky** kostela a Paxu v **15, 16 a 17 hod.**, provázet budou studentky Střední odborné školy podnikání a obchodu v Prostějově. Večer **28. 9. v 19 hod.** jste zváni do Paxu na **koncert Michala Kořána a Agnez Kutas**.

čtvrtek 14. 9. – slavnost Povýšení svatého Kříže – titulární slavnost kostela Povýšení svatého Kříže a adorační den farnosti

8:00 mše svatá

po mši svaté křížová cesta s texty P. Karla Dostála-Lutinova

po křížové cestě do 16.00 adorace Nejsvětější svátosti

18:00 mše svatá – městská pouť, celebruje P. Vojtěch Šíma,
doprovází schola Dejme toMu

sobota 16. 9. – slavnost posvěcení kostela Povýšení svatého Kříže

8:00 mše svatá

neděle 17. 9. – hody

7:30 mše svatá – celebruje P. Aleš Vrzala

9:00 mše svatá – celebruje P. Kamil Obr

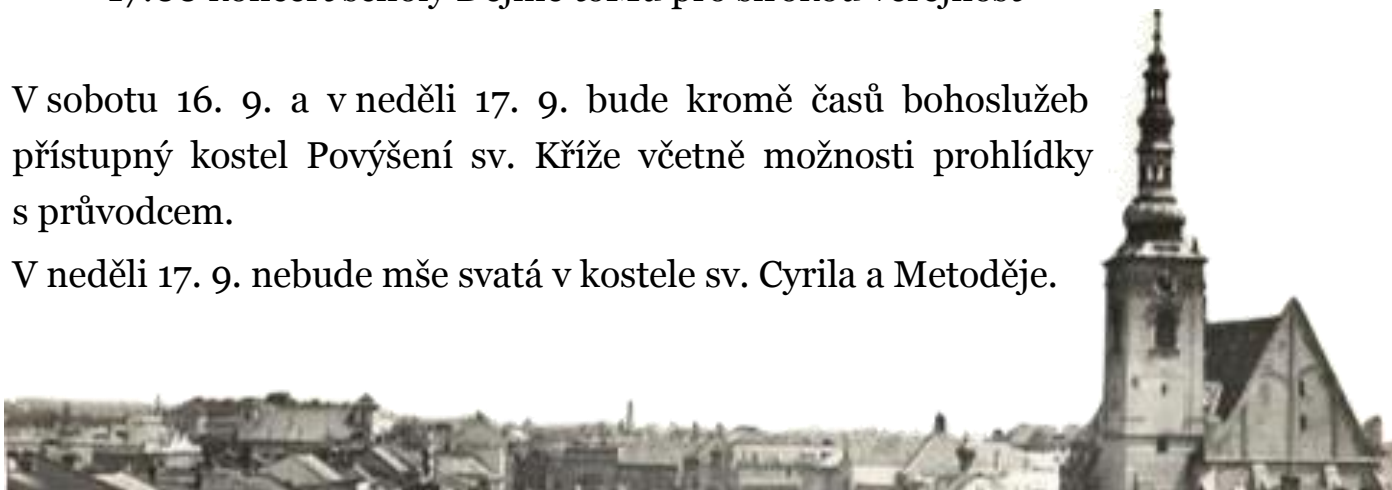
10:30 mše svatá – celebruje P. Kamil Obr

16:30 adorace a svátostné požehnání

17:00 koncert scholy Dejme toMu pro širokou veřejnost

V sobotu 16. 9. a v neděli 17. 9. bude kromě časů bohoslužeb přístupný kostel Povýšení sv. Kříže včetně možnosti prohlídky s průvodcem.

V neděli 17. 9. nebude mše svatá v kostele sv. Cyrila a Metoděje.

INRI 2/2017 – ČASOPIS FARNOSTI POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE V PROSTĚJOVĚ

Vydává Římskokatolická farnost Povýšení svatého Kříže, Prostějov

Redakční rada: P. Mgr. et Mgr. Aleš Vrzala, P. Mgr. Petr Matula SDB,
MVDr. Zuzana Bartošová, Ing. Bc. Jan Černý, Renata Plenařová, Marie Schneeweissová

Grafický návrh: Mgr. Kristina Veselá

Vychází 3x ročně. Vyšlo 10. 9. 2017. Příští číslo 3/2017 vyjde 3. 12. 2017
a příspěvky můžete posílat do 12. 11. 2017 na e-mail: casopisinri@gmail.com.

Webové stránky: <http://prostejovfarnost.mzf.cz/>

Časopis je neprodejný. Vytisknuto 350 ks. Náklady na jedno číslo jsou 10 Kč.